

บันทึกผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียน

เลขที่ กน.อพร.RC 003/2552 : วันที่ 15 พฤษภาคม 2552

ตามระเบียบองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

ว่าด้วยการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนของประชาชน พ.ศ.2551

โดย คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน

เรื่องร้องเรียน รายการ “โครมเปลี่ยนชีวิต” ซึ่งผลิตโดยบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ออกอากาศครั้งแรกเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2552 และ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2552 เข้าข่ายการขัดต่อข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพ กรณีมีลักษณะการดำเนินรายการเป็นการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจการของบริษัทเอกชน หรือไม่

มติคณะอนุกรรมการรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา :

การประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 3/2552 เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2552

มติคณะอนุกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียน :

การประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ 4/2552 เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2552

มติคณะกรรมการนโยบายรับรองการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ :

การประชุมคณะกรรมการนโยบาย ครั้งที่ 21/2552 เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2552

ข้อพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ

คณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน ได้พิจารณา โดยยึดหลักการพิจารณาดังนี้

1. ที่มาและลักษณะการดำเนินกิจการของบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด
2. ผลกระทบต่อข้อบังคับฯ จริยธรรมของวิชาชีพเกี่ยวกับการผลิตและเผยแพร่รายการ ดังนี้

ข้อ 6.6 “ผู้บริหารด้านข่าวและด้านรายการ พนักงานและผู้ปฏิบัติงาน ต้องไม่นำเสนอข่าว รายงาน หรือจัดหาและผลิตรายการ เพื่อเอื้อประโยชน์อย่างเปิดเผยหรืออย่างแอบแฝง หรือเพื่อสร้างความได้เปรียบทางธุรกิจหรือทางการเมือง แก่บุคคล กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานใด รวมทั้งไม่ใช้ข่าว รายงาน หรือรายการขององค์กรฯ เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์ตนและพวกพ้อง”

ข้อ 6.7 “ผู้ปฏิบัติงานต้องหลีกเลี่ยงหรือใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบในการนำเสนอภาพ ข้อความ หรือสัญลักษณ์ของสินค้า บริการเพื่อธุรกิจการค้า การส่งเสริมการขาย

การนำเสนอชื่อหรือสัญลักษณ์ของสินค้าและบริการเพื่อธุรกิจการค้า อาจกระทำได้เมื่อมีความจำเป็นเพื่องานข่าวหรือรายการ แต่ต้องปิดบัง ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์ เว้นแต่สินค้าหรือบริการนั้นๆ เป็นข่าว หรือภาพ ชื่อ ตราสินค้า สัญลักษณ์นั้นเป็นพื้นหลังที่ไม่โดดเด่น ชัดแจ้ง และไม่สื่อว่าเป็นการเจตนา หรือการหลีกเลี่ยงเป็นเหตุสุดวิสัย”

คณะอนุกรรมการพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด เป็นบริษัทเอกชนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร

ที่ประชุมส่วนใหญ่มีความเห็นว่า แม้บริษัทกลางฯจะจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและมีวัตถุประสงค์ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในแง่เพื่อให้ตระหนักต่ออุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และรับทราบสิทธิประโยชน์เมื่อเกิดอุบัติเหตุ แต่รูปแบบการนำเสนอมีการกล่าวถึงบริษัทกลางฯ และปรากฏภาพบริษัทกลางฯและโลโก้บ่อยครั้งจึงเข้าข่ายเป็นการโฆษณากิจกรรมของบริษัทกลางฯมากกว่าการนำเสนอประโยชน์ต่อประชาชนในการให้ความรู้ในเรื่องสิทธิประโยชน์และวิธีการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และมีการโฆษณาหมายเลขโทรศัพท์ด่วน 1356 ซึ่งเป็นหมายเลขของ “ศูนย์ปลอดภัยการคมนาคม” กระทรวงคมนาคม โดยบริษัทกลางฯเข้าไปร่วมทำงานในลักษณะเป็น Out Source จึงอาจถือเป็นการโฆษณาแอบแฝงเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ ขัดต่อข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพข้อ 6.6 อีกทั้งมีการนำเสนอภาพโลโก้ของบริษัทอย่างชัดเจน จึงควรพิจารณาประกอบข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพข้อ 6.7 ในเรื่องเจตนาในการใช้ตราสัญลักษณ์เพื่อธุรกิจทางการค้า การส่งเสริมการขายด้วย

ที่ประชุมเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นความผิดไม่ร้ายแรง และเห็นว่าการทำงานของคณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน มีวัตถุประสงค์ในการนำกรอบจริยธรรมของวิชาชีพสื่อฯมาพัฒนาให้มีผลทางปฏิบัติ เพื่อการสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของวิชาชีพฯ ดังนั้น ส.ส.ท.ควรสร้างมาตรฐานในการปฏิบัติงานทั้งในส่วนพนักงานและให้ความรู้ต่อผู้ผลิตหรือผู้ร่วมผลิตรายการให้ชัดเจน โดยถือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถือเป็นกรณีศึกษาร่วมกันของผู้บริหาร พนักงานและผู้ผลิตหรือร่วมผลิตรายการ

อย่างไรก็ตาม นายจิระพงศ์ เต็มเปี่ยม ผู้แทนสภาการหนังสือพิมพ์ นำเสนอความเห็นโดยอ้างอิงพรบ.องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ที่กำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การประการหนึ่งคือ ให้ดำเนินกิจการที่จะสนับสนุนการพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพและคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทย โดยผ่านทางบริการข่าวสารที่เที่ยงตรง รอบด้าน สมดุล และเชื่อถือต่อจรรยาบรรณ ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่า บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด เป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย เพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่เข้าไม่ถึงการบริการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ มีลักษณะเป็นการบริการประชาชนอย่างแท้จริง การนำเสนอรายการ “โครม..เปลี่ยนชีวิต” โดยบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ถือว่าเป็นรายการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของส.ส.ท.ที่กล่าวอ้างข้างต้น จึงเห็นควรให้ยกเรื่องดังกล่าวออกจากวาระการพิจารณาของคณะอนุกรรมการฯ

ผลการพิจารณา (มติที่ประชุมคณะอนุกรรมการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนจากประชาชน)

รายการ “โครม.. เปลี่ยนชีวิต” มีลักษณะการนำเสนอที่ผิดจริยธรรมข้อ 6.6 และ 6.7 แต่เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นความผิดไม่ร้ายแรง ควรถือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นกรณีศึกษาที่ผู้บริหารส.ส.ท.ควรร่วมกันรับผิดชอบด้วยการให้ความรู้แก่พนักงานและผู้ผลิตหรือร่วมผลิตรายการให้เข้าใจถึงอุดมการณ์ขององค์การ ในฐานะเป็นสื่อสาธารณะ สร้างระบบคิดในการทำงานให้เข้าใจถึงความเป็นสื่อสาธารณะที่ต้องทำงานด้วย

ความระมัดระวัง ยึดถือหลักข้อบังคับจริยธรรมของวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ในการนี้ เสนอแนะให้ฝ่ายบริหาร
ตักเตือนผู้เกี่ยวข้องให้จัดทำรายการโดยคำนึงถึงกรอบจริยธรรมของวิชาชีพฯ และให้ผู้บริหารหรือกอง
บรรณาธิการพิจารณาตรวจสอบเนื้อหา scrip รายการให้ถี่ถ้วน เพื่อให้การนำเสนอเป็นประโยชน์ต่อสังคม
และไม่ขัดข้อบังคับจริยธรรม

ผลการรับรองมติ (มติรับรองโดยคณะกรรมการนโยบาย)

คณะกรรมการนโยบายรับรองรายงานของอนุกรรมการร้องเรียน

นางสาวสมพร จุฑาอุปการ

อนุกรรมการและเลขานุการ

ผู้บันทึก

นายจอน อึ้งภากรณ์

ประธานอนุกรรมการฯ

ผู้ตรวจสอบ